

Sijtje Kooi (pseudoniem): ‘Op verhaal gekomen: scheiding door autisme/asperger.’ Uitgeverij Calbona, Rotterdam 2008. ISBN 9789071343728 (Autisme/Asperger/PO)

Soort boek/stijl: Ervaringsverhaal van Sijtje Kooi over haar leven met een man die het syndroom van Asperger heeft. Het boek is geschreven alsof zij met haar man in gesprek is over hun leven. Op de voorpagina van het boek staat een reiger, een symbool voor haar manier van leven in een stille polder. Hij straalt eenzaamheid uit. Goed leesbaar.

Over de schrijfster: Sijtje Kooi (1937) werkte als onderwijzeres en was getrouwd met een succesvolle man met wie zij kinderen en kleinkinderen heeft. Zij schreef ook enige gedichtenbundels. Pas in 1987 hoort zij voor het eerst wat het syndroom van Asperger is en ziet dat haar man dit syndroom heeft. Na meer dan 40 jaren met hem getrouwd te zijn, scheidt zij van haar man. Sijtje vindt troost bij haar geloof en weet het daarom nog zo lang vol te houden. Ze begrijpt haar man wel, maar kan uiteindelijk niet meer tegen de eenzaamheid, onderdrukking en soms ook gewelddadigheid van haar man.

Korte beschrijving: In dit boek beschrijft Sijtje Kooi hoe het was om 40 jaar getrouwd te zijn met een asperger. Aanvankelijk is hij vreselijk verliefd. Hij maakt een mooie carrière en is, veelal aangestuurd door Sijtje, charmant voor de buitenwereld. Zij zag wel dat hij en zijn familie soms apart waren, bijzondere kenmerken hadden, maar ze wist niet dat er wat met hen aan de hand was. Zij waren een godsdienstig stel, kregen kinderen en kleinkinderen, verhuisden naar een groter huis. Voor de buitenwereld was het dan ook alleen maar een gezin waar het goed mee ging. Maar Sijtje was ondertussen eenzaam, voelde zich schuldig en tekort komen omdat haar man haar manier van leven niet goedkeurde, haar kleindeerde en vond dat ze alles fout deed. Sijtje beschrijft haar verdriet, boosheid en frustratie, en hoe ze veel problemen met de kinderen alleen moest oplossen. Haar man was vaak dwingend aanwezig, onvoorspelbaar, gebruikte ook (verbaal) geweld en was vaak onbereikbaar, in een eigen wereld. Dat maakte met hem getrouwd zijn uiteindelijk te moeilijk. Ze vertelt in dit boek ook hoe ze er uiteindelijk achter kwam wat er met haar man aan de hand was. Waarom het begrijpelijk was dat hij haar behandelde zoals hij deed en zij in de kou kwam te staan. Ze kreeg inzicht in de onmacht van hen beiden om samen te kunnen leven. Het schuldgevoel verdween daardoor.

Wat viel op: Het doel van dit boek is duidelijkheid te scheppen over leven met iemand met asperger. Dat is een subtiele, ingrijpende vorm van autisme die in menig (huwelijks)leven problemen veroorzaakt. Dat lukt Sijtje goed. Ze laat de tegenstelling tussen houden van elkaar, maar elkaar niet kunnen vinden goed zien. Ze doet dat niet in een kort verhaal, maar beschrijft het op 320 pagina's. Voor vrouwen die ook met iemand met asperger getrouwd zijn levert haar boek vele inzichten. Ze krijgt dan ook dagelijks post (via de uitgever) van vrouwen die haar bedanken voor haar verhaal. Zie <http://www.boekenroute.nl/gasten/gtn1Auteur.aspx?AuteurID=32505>

Citaten: Pag. 64: ‘Hoe vaak vooral in de laatste jaren, ging je ’s morgens niet weg met gierende banden, boos en wit weggetrokken achter het stuur. En ’s avonds? Je stapt zomaar glimlachend bij me binnen. ‘Hallo...’ Onvoorstelbaar. De hele dag was ik van streek geweest door de boze scène van ’s morgens en jij lijkt alles vergeten? Helaas wordt het nooit uitgesproken.(...) Wat je niet vergeet is ons vorige huis. Steeds

als er bezoek komt zeg je: 'Voor mij had dit niet gehoeven, ons vorige huis was prima.'
Pag. 108: 'Het klinkt allemaal erg zuur wat ik schrijf, maar het was zuur en ik werd 'zuur', weet geen ander woord. Onverschilligheid is dodelijk en dat was mijn ondervinding. Scherper en gauwer boos werd ik en... ging soms terug schelden.'
Pag.173: 'Toch moet ik rustig blijven en flink zijn om de kinderen en... wil ik blijven geloven dat we iedere dag in Gods Hand zijn.'

Recensie: Henny Stam en Roelie Struijk

http://www.autismeboek.nl/qfrm.html?mnu=tmain100:shome&s=1&l=nl&t=1267438276&qtable=product&frmname=sys_shop_product_comment&key=product.oid|34651850: 'Dit boek hebben wij, Henny Stam en Roelie Struijk, gelezen als partners van een man met autisme en ook als organisatoren van lotgenotencontactavonden. Uit deze avonden is gebleken dat deze partners van een persoon met het syndroom van Asperger, onbewust een krachtige, kordate partner kiest. Belangrijk is dat deze partners goed voor zichzelf zorgen. Sijtje's verhaal is ons verhaal en dit verhaal kan veel partners van iemand met autisme op weg helpen in de zoektocht naar erkenning en herkenning. Het ontbreken van de wederkerigheid in een relatie, de eenzaamheid en het onbegrip of onbekendheid over autisme in de directe omgeving zijn aspecten van autisme die goed weergegeven zijn in dit boek en wij ook herkennen. Inzicht in autisme is zo belangrijk! De bijzondere eenzaamheid door autisme in een relatie is groot. Mensen weten niet waar ze naar toe moeten met hun ervaringen. Door het opschrijven van haar verhaal wil Sijtje Kooi mensen helpen en inzicht geven aan mensen, die leven in een wereld van verdriet, die leven in een berg van onbegrepen eenzaamheid.'

Nederlands Dagblad, (Nederlandsdagblad.nl 17 oktober 2008): 'Mevrouw Burema zag haar leven aan zich voorbijtrekken toen ze 1 oktober in het Nederlands Dagblad het verhaal van Sijtje Kooi las. Die vertelde wat het betekent om getrouwd te zijn met een man die asperger heeft: een intelligente man, die goed bekend stond maar thuis gesprekken uit de weg ging, wat leidde tot een huwelijk waar echt contact en liefde ontbraken. „Dat verhaal was ook mijn verhaal”, zegt Riet Burema. Een paar dagen later las ze een brief van een lezer: 'Ik heb nog nooit iets gelezen over hoe het met hun kinderen gaat'. Daar kan mevrouw Burema uren over vertellen. Maar een vrolijk verhaal is het niet.'